

Ġ 4.3 IT-TIBDIL SKONT L-ISTAGUN

Ġ4.3.3

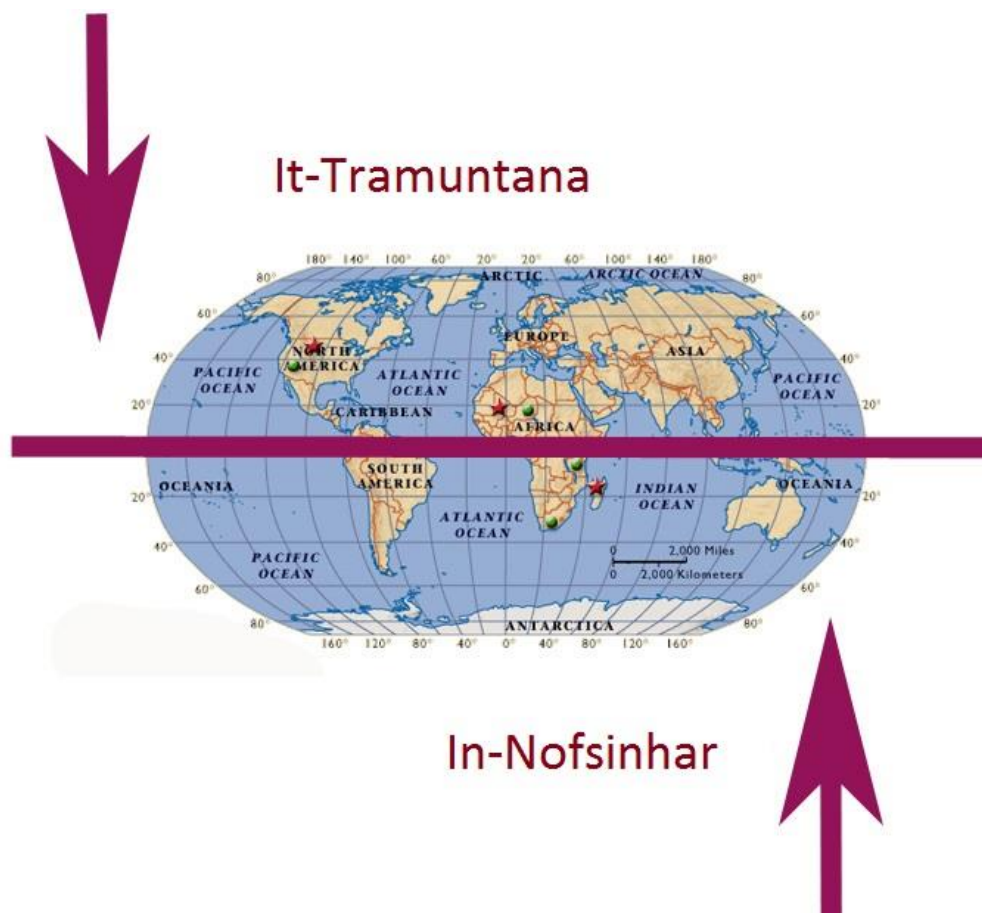
Nifhmu kif jeżistu staguni differenti minn tagħna madwar id-dinja.

A. Għaliex xi pajjiżi għandhom staguni differenti?

(N.B. Dawn in-noti għandhom jgħinu lill-għalliema u lill-istudenti biex jigi spjegat għala l-istaguni m'humiex dejjem l-istess fil-pajjiżi kollha)

Għajnuniet waqt il-lezzjoni huma:

- Globu
- Artiklu fil-Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Season>

Peress li d-dinja hi daqsxejn immejla (irreferi għall-globu jew l-istampi msemmija hawn fuq) waqt li qiegħda ddur madwar ix-xemx, ir-raġgi tax-xemx jolqtu partijiet differenti tad-dinja b'saħħa u qawwa differenti, jiġifieri mhux kullimkien l-istess.

Dawk il-partijiet tad-dinja li jkunu qed jintlaqtu direttament mix-xemx, ikunu fl-istagun tas-sajf.

(ara d-diagram hawn fuq)

Bejn il-21 ta' Ġunju u l-20 ta' Settembru ir-raġgi tax-xemx jolqtu l-partijiet tat-Tramuntana tal-globu iżjed b'mod dirett milli jkunu qed jintlaqtu l-partijiet tan-naħa ta' Nofsinhar. Għalhekk f'dan iż-żmien fin-naħat tat-Tramuntana jkollna s-sajf filwaqt li fin-naħat tan-Nofsinhar ikollna x-xitwa.

Bejn il-21 ta' Settembru u l-20 ta' Diċembru kemm il-partijiet tat-Tramuntana kif ukoll il-partijiet tan-Nofsinhar jintlaqtu bl-istess qawwa mix-xemx. Għalhekk fil-partijiet tat-Tramuntana il-klima ssir inqas sħuna u jkollna l-ħarifa. Fl-istess waqt il-partijiet tan-Nofsinhar isiru wkoll iktar sħan u jkollna r-rebbiegħa.

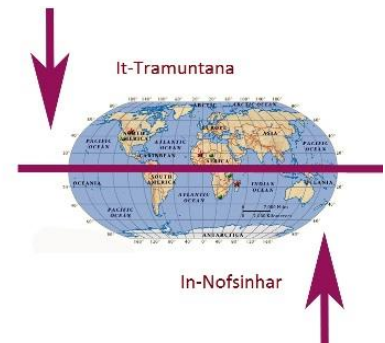
Bejn il-21 ta' Diċembru u l-20 ta' Marzu, ir-raġgi tax-xemx ikunu iżjed feroċi u b'saħħithom fin-naħat tat-Tramuntana. Għalhekk hawnhekk ikollna x-xitwa. Fl-istess waqt ikollna s-sajf fil-partijiet tan-Nofsinhar.

Bejn il-21 ta' Marzu u l-20 ta' Ġunju kemm fin-naħat tat-Tramuntana kif ukoll fin-naħat tan-Nofsinhar ikollna l-istess qawwa tax-xemx. Għalhekk

fil-partijiet tat-Tramuntana il-klima ssir inqas sħuna u jkollna r-rebbiegħa. Fl-istess waqt il-partijiet tan-Nofsinhar isiru wkoll iktar sħan u jkollna l-ħarifa.

B. Għaliex xi pajjiżi għandhom staguni differenti?

Fl-ares lejn iċ-ċart fin-noti t'hawn fuq, imbagħad wiegeb billi tikteb jekk hux VERU jew FALZ.

1. Meta fl-Ewropa tkun is-sajf, l-Awstralja tkun ix-xitwa. _____
2. Fl-Awstralja, il-Milied jigi fix-xitwa. _____
3. L-istaguni huma l-istess fl-Afrika kollha. _____
4. Fl-Italja l-istaguni huma l-istess bħall-Egittu. _____
5. Meta fil-Pol tat-Tramuntana tkun ix-xitwa, anke fil-Pol tan-Nofsinhar tkun ix-xitwa. _____
6. Meta jkollna r-rebbiegħa fil-parti ta' fuq tad-dinja, ikollna l-ħarifa fil-partijiet tan-naħa t'isfel. _____
7. Il-Brazil u l-Kanada għandhom l-istess staguni. _____
8. Ir-Russja hija tant kbira li l-istaguni jinbidlu min-naħa għall-oħra tal-pajjiż. _____
9. Fl-Ingilterra l-iktar li tagħmel sħana huwa fix-xhur ta' Lulju u Awwissu. _____
10. Fl-Amerika u l-Kanada l-iktar li tagħmel keşha huwa f'Jannar u Frar. _____